

І С Т О Р І Я 11

12-07-2024

Тиждень #13

Лекція 10 :

Радянська Україна: терор 1929-1939

(початок - закінчення)

Завдання (з долучених лекцій):

Прочитати:

Лекція #11:

Закарпаття і Буковина 1919-1940

ст. 81-83

Виконати:

Написати відповіді на питання 1-7, вправа 11-1 на ст. 83.

Закарпаття і Буковина в 1919-1940 рр.

I. Історичний огляд

Закарпаття і Буковина— одинокі області, що були майже постійно під чужою владою і мали досить обмежені відносини {contacts} з українською територією. Після смерти Володимира Великого, Закарпаття захопили мадяри і володіли майже постійно аж до 1918 року. Буковина після смерти Юрія II Тройденовича у 1340 році попала під володіння Молдавського князівства і рахувалася його частиною аж до 1774 р., коли Туреччина передала Буковину Австрії. Буковина залишилася при Австрії аж до 1918 р. В листопаді 1918 р. Румунія силою захопила Буковину і вдержувала {kept} {retained} її аж до червня 1940 р., коли СРСР зайняв її разом із Бессарабією.

II. Закарпаття як частина ЧСР

Закарпаття добровільно {voluntarily} ввійшло в склад Чехо-словацької Республіки (ЧСР) у 1918 році. ЧСР була демократичною, висококультурною спілкою двох народів: чехів і словаків, що втішалися широкою автономією. Закарпаття теж одержало певні автономні права, однак воно потерпало від: (а) несприятливих господарських відносин (б) гнітючого {dense} перенаселення {overpopulation} і (в) боротьби між „рутенцями“, що були русофілами, і українцями. Боротьба між тими групами тривала аж до кінця ЧСР у 1939 році.

Коли у вересні 1938 р. Гітлер відібрав від ЧСР німецькі території в Судетах, ЧСР перебудувалася на федерацію трьох народів і Закарпаття (тоді вже Карпатська Україна) одержало свій перший автономний уряд, який очолив отець др. Августин Волошин. Такий стан існував недовго. В березні 1939 р. Гітлер забрав Чехію, Словаччина проголосила себе самостійною державою, а до Закарпаття заявила свої претенсії {demands} Угорщина. Внаслідок розпаду ЧСР, 14 березня Карпатська Україна проголосила самостійність. Рівночасно з тим Угорщина зажадала, щоб Карпатська Україна скапітулювала {surrendered}. Уряд відкинув це домагання, але швидко мусів покинути столицю Хуст. Продовж одного тижня угорці обсадили цілу державу. У горах деякий час тривала партизанська війна проти окупанта.

III. Буковина під Румунією

На початку листопада 1918 р. Румунія збройно захопила Буковину. В 1920 р. мирний трактат у Сен-Жермен признав цілу Буковину Румунії. Окупанти встановили стан облоги, що тривав аж до 1928 р. Румунія скасувала {abolished} всі привілеї і самоуправління {self-rule}, які Буковина мала за часів Австрії. Румунія насаджувала своїх урядників {officials}, завела повну румунізацію шкільництва, закрила більшість українських товариств, українські партії також перестали існувати. Кооперація ледве животіла, майже не було напливу {influx} українських селян до міст. Дуже відчутним був брак середньої класи і професійної інтелігенції. При кінці 1930-х рр. розповсюдились {disseminate} націоналістичні впливи, що їх поширювало малочисельне студентство. Перед самою війною почалися певні зрушення в культурному і господарському значенні.

Закарпаття і Буковина в 1919-1940 роках

Ім'я _____

ВКАЗІВКА: Відповіджте на наступні питання.

14

- 1/3 1. До яких трьох держав належала Буковина від 1340 року?
 (а) _____ (б) _____ (в) _____
2. Коротко опишіть як довго Угорщина володіти Закарпаттям.

- 1 3. Чому Закарпаття добровільно ввійшло в склад ЧСР?

- 1 4. Як повсталася Карпатська Україна, хто її очолив, і як довго вона існувала?

- 3 5. Хто перебрав Карпатську Україну?

- 1 6. Коли і як перейшла Буковина під румунську владу?

- 2 7. Опишіть три методи румунізації на Буковині.

- 3